

PROTOKÓŁ

z III spotkania Zespołu Lokalnej Współpracy
przeprowadzonego w ramach opracowania planu zadań ochronnych
dla obszaru Natura 2000 Bednarka PLH120033
w dniu 13.11.2012 r. w Bednarce

Spotkanie odbyło się w budynku remizy w miejscowości Bednarka. Jego organizatorem była Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska w Rzeszowie. Miało na celu przedstawienie projektu Planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 PLH120033 Bednarka.

PROGRAM SPOTKANIA:

- Przedstawienie propozycji zapisów do planu zadań ochronnych
- Dyskusja nad zapisami

PROWADZĄCY I PRELEGENCI

Agnieszka Marcela – I zastępca Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Rzeszowie i Regionalny Konserwator Przyrody

Dominik Wróbel – wykonawca projektu planu zadań ochronnych dla obszaru Bednarka PLH120033, koordynator projektu, ekspert botanik

Rafał Szkudlarek – wykonawca projektu planu zadań ochronnych, ekspert chiropterolog

UCZESTNICY:

Jerzy Zawartka – Urząd Marszałkowski Województwa Małopolskiego

Monika Kwaśniewicz – Urząd Marszałkowski Województwa Małopolskiego

Małgorzata Rusin – Regionalna Dyrekcja Ochrona Środowiska w Krakowie

Piotr Przybyło – Starostwo Powiatowe w Gorlicach

Anita Czapka – Urząd Gminy Lipinki

Andrzej Tylawski – Urząd Gminy Lipinki

Zbigniew Staniszewski – Urząd Gminy Dębowiec

Lucyna Zymyn – Podkarpackie Biuro Planowania Przestrzennego

Kamil Grałek – Regionalna Dyrekcja Lasów Państwowych w Krośnie

Ireneusz Hołodniak – Nadleśnictwo Kołaczyce

Bogusław Pięta – Nadleśnictwo Kołaczyce

Zenon Wojła – Magurski Park Narodowy

Jarosław Sochacki – Magurski Park Narodowy

Daniel Mikoś – Agencja Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa w Rzeszowie,
Podkarpacki Oddział Regionalny

Wiktor Polak – Agencja Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa w Rzeszowie,
Podkarpacki Oddział Regionalny

Eugeniusz Królikowski – Sołectwo Bednarka

Stanisław Więcek – Sołectwo Cieklin

Stanisław Krystyniak – Sołectwo Wola Cieklińska

Jan Skałba – Sołtys Pagorzyny

Ks. Grzegorz Nazar – Parafia grecko-katolicka pw. Narodzenia Marii w Rozdzielu

Andrzej Tylawski – gospodarstwo rolne

Jerzy Kowalski – mieszkaniec Ciekliny

Bronisław Czechowicz – mieszkaniec Woli Cieklińskiej

Jan Starzec – mieszkaniec Woli Cieklińskiej

Wiesław Czechowicz – opiekun Muzeum Narciarstwa w Cieklinie

Maciej Ciuła – planista regionalny, Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska

Dorota Rogala – planista regionalny, Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska

PRZEBIEG SPOTKANIA

Rozpoczęcie spotkania i prezentacje

Spotkanie rozpoczęła Pani Agnieszka Marcela, która przywitała przybyłych gości, przedstawiła wykonawców projektu PZO oraz krótko przypomniała zasady tworzenia PZO. Następnie głos zabrał Pan Dominik Wróbel, który w trakcie prezentacji przedstawił propozycję zmiany granicy obszaru oraz koncepcję ochrony w zakresie przyrodniczych. Po nim głos zabrał Pan Rafał Szkudlarek, który omówił zakres działań ochronnych, dotyczących populacji podkowca małego.

Prezentacje zamieszczone są na stronie internetowej RDOŚ w Rzeszowie (<http://rzeszow.rdos.gov.pl>) w zakładce „Plan zadań ochronnych dla obszarów Natura 2000”

Dyskusja:

Pan Jerzy Zawartka

Zapytał jaki charakter ma propozycja poszerzenia obszaru Bednarka zaproponowane przez Towarzystwo Ochrony Przyrody Salamandra.

Pan Dominik Wróbel

Odpowiedział, że propozycja nie jest związana z aktualnie prowadzonymi pracami nad projektem PZO. Każda osoba i każda organizacja ma prawo zgłoszenia własnej propozycji zmian granic obszaru i takie propozycje również podlegają ocenie przez RDOŚ i GDOŚ czy są zasadne.

Pani Agnieszka Marcela

Dodała, że w procesie przygotowania projektu PZO wykonawcy są zobowiązani rozważyć czy istnieje potrzeba powiększenia obszaru. Taka propozycja będzie rozważona przez RDOŚ, i w razie uznania jej za zasadną, przekazana do GDOŚ.

Pan Jerzy Zawartka

Zapytał czy przed zatwierdzeniem zmiany granicy obszaru KE będzie zasięgała opinii RDOŚ.

Pani Agnieszka Marcela

Przedstawiła pokrótce historię tworzenia obszarów sieci Natura 2000 na Podkarpaciu. Zaznaczyła, że w 2011 roku Komisja uznała, że w Polsce sieć Natura 2000 jest w zasadzie kompletna i dobrze wyznaczona. Dodała, że każda propozycja poszerzenia jest poddawana analizie i ocenie, dlatego nie jest wykluczone, że w toku przeprowadzanej oceny Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska poprosi o dalsze opinie celem stwierdzenia, czy poszerzenie obszaru jest rzeczywiście zasadne. Procedura poszerzenia obszaru jest skomplikowana i długotrwała.

Pan Andrzej Tylawski

Stwierdził, że w procesie prowadzenia inwentaryzacji i uzgadniania zapisów projektu PZO zostaje naruszane prawo własności.

Pani Agnieszka Marcela

Odpowiedziała, że właściciele gruntów też są objęci obowiązkami prawnymi i w związku z tym podlegają przepisom ogólnym. W tym przypadku, jeśli teren jest nieogrodzony i nieoznakowany jako prywatny nie działa automatyczny zakaz wstępu.

Pan Andrzej Tylawski

Stwierdził, że zapisy wprowadzające ochronę łąk ograniczają jego prawo własności, w przypadku gdyby zamierzał zmienić sposób gospodarowania z kośno-pasterskiego na orny.

Pani Lucyna Zymyn

Zwróciła uwagę, że zgodnie z prawem zmiana formy użytkowania gruntu rolnego z kośnego na orny powinna zostać poprzedzona zmianą kwalifikacji gruntu. W przypadku użytkowania ornego gruntów łąkowych może pojawić się trudność w uzyskaniu dopłat rolnych.

Pan Zbigniew Staniszewski

Wyraził sprzeciw przeciwko poszerzeniu obszaru Bednarka o grunty wsi Cieklin i Wola Cieklińska. Zaznaczył, że możliwe jest zapewnienie zachowania tras migracyjnych oraz właściwego zabezpieczenia schronienia kolonii podkowca małego bez poszerzenia obszaru, a jedynie na drodze odpowiednich wskazań do dokumentów planistycznych.

Pan Rafał Szkudlarek

Zwrócił uwagę, że na etapie przygotowania planów zadań ochronnych i planów ochrony dla obszarów Natura 2000 konieczne jest proponowanie zmian granic wszędzie tam, gdzie zostały one wyznaczone niewłaściwie. Z taką sytuacją mamy do czynienia w odniesieniu do obszaru Bednarka, gdyż w granicach obszaru znalazł się tylko jeden z trzech obiektów, w których bytuje tutejsza populacja. Podkreślił, że istnieje możliwość zapewnienia ochrony kolonii nietoperzy bez poszerzania granic, jednak nie będzie możliwości pozyskiwania środków zewnętrznych na realizację zadań ochronnych poza granicami obszaru.

Ks. Grzegorz Nazar

Zapytał, czy w przypadku akceptacji propozycji poszerzenia obszaru, zostaną przeprowadzone ponowne konsultacje projektu PZO dla terenów włączanych do obszaru.

Pani Agnieszka Marcela

Odpowiedziała, że powiększenie obszaru przechodzi podobną formalną drogę jak jego ustanowienie, dlatego przygotowanie projektu PZO dla powiększenia obszaru będzie wyglądało podobnie.

Pan Dominik Wróbel

Przypomniał, że w trakcie obowiązywania PZO możliwa jest w każdym czasie jego aktualizacja.

Pan Eugeniusz Królikowski

Zapytał o źródła finansowania pielęgnacji drzew rosnących w otoczeniu kościoła w Bednarce.

Pan Dominik Wróbel

Odpowiedział, że zabieg pielęgnacji drzew rosnących w otoczeniu kościoła w Bednarce jest ujęty w planie zadań ochronnych i będzie mógł być sfinansowany ze środków na jego realizację.

Pan Eugeniusz Królikowski

Zapytał, czy na właścicieli gruntów będzie nałożony obowiązek koszenia łąk i w jaki sposób będzie egzekwowany.

Pan Dominik Wróbel

Odpowiedział, że nie można nałożyć takiego obowiązku, jednak RDOŚ będzie próbował porozumieć się z właścicielami i zawrzeć umowę regulującą warunki i opłaty za wykonanie koszenia.

Pan Maciej Ciuła

Podkreślił, że Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska może zaplanować wydatkowanie środków na działania ochronne dopiero wtedy gdy zostaną one pozyskane, a także gdy zostanie ustalona skala niezbędnych wydatków potrzebnych do ochrony konkretnych siedlisk i gatunków.

Pani Agnieszka Marcela

Zaznaczyła, że działania ochronne na obszarze Natura 2000 muszą być połączone ze środkami wydatkowanymi w ramach programu rolnośrodowiskowego. Niezależnie, każda osoba korzystająca z dopłat bezpośrednich zobowiązana jest do realizacji działań wynikających z dobrej praktyki rolnej. Nie znana jest jeszcze skala wsparcia dopłatami rolnośrodowiskowymi w perspektywie budżetowej UE na lata 2014-2021, a tym bardziej nie wiadomo, czy na obszarach Natura 2000 dopłaty będą zwiększone i w jakim stopniu.

Pan Eugeniusz Królikowski

Zwrócił uwagę że z tytułu zamieszkiwania w obszarze Natura 2000 mieszkańcy powinni liczyć na możliwość uzyskania pewnych gratyfikacji z tytułu utrudnień w gospodarowaniu na siedliskach przyrodniczych.

Pani Agnieszka Marcela

Przypomniała, że toczą się prace nad przepisami regulującymi kwestię zadośćuczynień z tytułu trudności w gospodarowaniu na terenach Natura 2000.

Ks. Grzegorz Nazar

Przypomniał, że w PZO powinna zostać wpisana jako zagrożenie dla kolonii podkowca małego w cerkwi Rozdzielu osuwająca się skarpa potoku Libuszanka.

Pan Dominik Wróbel

Potwierdził, że odpowiedni zapis znajdzie się w ostatecznym dokumencie projektu PZO.

Ks. Grzegorz Nazar

Zapytał, co spowodowało ustalenie oceny stanu ochrony podkowca małego na poziomie U1.

Pan Rafał Szkudlarek

Odpowiedział, że w Kościele w Bednarce znacząco obniżyła się liczebność populacji co automatycznie spowodowało obniżenie oceny. Dodał, że ocena FV nie będzie możliwa do osiągnięcia bez włączenia do obszaru pozostałych znanych schronień podkowca małego w Rozdzielu i w Cieklinie.

Ks. Grzegorz Nazar

Zapytał, czy w odniesieniu do cerkwi w Rozdzielu istnieje ryzyko zamontowania przekaźników telefonii komórkowej.

Pan Rafał Szkudlarek

Odpowiedział, że jest to zagrożenie potencjalne, standardowo formułowane w przypadku letnich schronień nietoperzy w obiektach sakralnych.

Pan Maciej Ciuła

Uzupełnił, że zagrożenie potencjalne oznacza w tym przypadku teoretyczną możliwość wystąpienia zagrożenia w przyszłości.

Ks. Grzegorz Nazar

Zapytał w jaki sposób będzie funkcjonował zapisany w projekcie PZO nadzór chiropterologiczny.

Pan Rafał Szkudlarek

Odpowiedział, że nadzór chiropterologiczny jest wpisany jako zadanie polegające na wspieraniu zadań realizowanych w ramach PZO.

Pan Maciej Ciuła

Podkreślił, że nadzór chiropterologiczny będzie finansowany ze środków na realizację PZO tylko wówczas gdy dotyczyć będzie zadań ochronnych ujętych w planie, a nie wszelkich innych inwestycji w obszarze.

Pan Kamil Grałek

Wyraził negatywne stanowisko co do wielkości drzewostanu który należy pozostawić do naturalnej śmierci po zakończeniu rębni (*wyjaśnienie: w PZO zaproponowano 10%*), jak również względem ilości martwego drewna pozwalającego, wg. autorskich wskaźników oceny stanu ochrony siedlisk leśnych, na przyznanie oceny FV siedliskom leśnym. Stwierdził, że liczba i rozmieszczenie transektów (*wyjaśnienie: powierzchni do oceny stanu siedliska służących do późniejszego monitoringu*) nie pozwalają na wiarygodną ocenę stanu ochrony siedlisk w obszarze.

Pan Dominik Wróbel

Odpowiedział, że w pełni wiarygodną ocenę umożliwia jedynie założenie licznych stanowisk badawczych w siatce niewielkich kwadratów, natomiast założenia inwentaryzacji przewidywały nie mniej niż 10 stanowisk, rozmieszczonych w płatach reprezentatywnych. W ramach prac przygotowujących projekt PZO zostało założonych 14 stanowisk.

Pani Dorota Rogąła

Poinformowała, że mankamenty obowiązującej metodyki oceny stanu ochrony siedlisk zostały przedstawione GDOŚ przez RDOŚ w Rzeszowie odrębnym pismem, natomiast rozporządzenie dotyczące opracowania PZO jasno precyzuje jaką metodykę należy przyjąć do oceny siedlisk. Jednocześnie środki finansowe przeznaczone na sporządzenie projektów PZO nie pozwalają na założenie tylu transektów by próba w skali obszaru mogła być uznana za w pełni reprezentatywną.

Pan Ireneusz Hołodniak

Stwierdził, że inwentaryzacja powinna zacząć się od ogólnego przeglądu całości terenu a dopiero później prowadzić do szczegółowego opisanie poszczególnych płatów.

Pan Dominik Wróbel

Odpowiedział, że szczegółowa inwentaryzacja była prowadzona na całym obszarze, a stanowiska monitoringowe rozmieszczono dopiero po całkowitym przeglądzie siedlisk.

Pan Ireneusz Hołodniak

Stwierdził (wskazując na jeden z płatów w północnej części obszaru), że wykonawca w opisie założonego tam transektu podał błędne uzasadnienie obniżenia oceny jednego ze wskaźników, a mianowicie wpisał że w drzewostanie brakuje graba. Tymczasem we wskazanym płacie grab powszechnie występuje.

Pan Dominik Wróbel

Odpowiedział, że w przedmiotowym płacie grab znajduje się w podszybie i w podroście, natomiast nie występuje w drzewostanie. Wskaźnik tymczasem odnosi się do drzewostanu, nie do niższych warstw lasu.

Pan Ireneusz Hołodniak

Zwrócił uwagę na opisane w projekcie PZO zagrożenie juwenalizacją. Wskazał że naturalną konsekwencją starzenia się lasu jest zastępowanie starodrzewu przez drzewostan młody. Zapytał o podstawę do wskazywania tego rodzaju zagrożenia.

Pani Dorota Rogala

Wyjaśniła, że wynika to z definicji jednego ze wskaźników oceny stanu siedlisk leśnych (starodrzew). Wskazuje on że jeśli w danym płacie siedliska przyrodniczego udział drzew starych (przekraczających wiek 100 lat) jest niższy niż 10%, płat siedliska zyskuje ocenę U1 lub U2, zależnie od udziału drzew przekraczających wiek 50 lat. Jednocześnie definicja wskaźnika wymaga by do oceny FV w skali obszaru, dziesięcioprocentowy udział starodrzewu w płatach siedliska był zachowany co najmniej na $\frac{1}{4}$ jego areалу. W obszarze Bednarka, gdzie struktura wiekowa drzewostanów znacząco odbiega od typowej i rębnie obecnie są wykonywane na dużej powierzchni siedlisk leśnych, ich zakończenie, bez pozostawienia przynajmniej na części areálu 10% drzewostanu, spowoduje że siedliska obecnie spełniające kryterium FV (w zakresie tego wskaźnika), będą spełniały kryterium U2, a więc wskazane zagrożenie jest bardzo prawdopodobne i aktualne. Było to jedną z przyczyn dla której w roboczej wersji projektu PZO wpisano by w ramach rębni pozostawiono co najmniej 10% drzewostanu. Z uwagi jednak iż aktualnie brak obowiązujących wskaźników oceny stanu siedlisk dla buczyn i grądu subkontynentalnego, realizowane w obszarze rębnie to rębnia IVd z długim okresem odnowienia i jeśli gdzieś zakończy się w okresie obowiązywania PZO dotyczyć to będzie znikomej powierzchni, nie jest konieczne w obecnym dokumencie obligatoryjne wpisywanie owych 10%.

Pan Ireneusz Hołodniak

Zwrócił uwagę, że podczas tworzenia obszaru Bednarka, eksperci chiropterolodzy uznawali sposób gospodarowania w lasach za właściwy dla nietoperzy, a obecne ustalenia w pewnym stopniu temu zaprzeczają. Dodatkowo pojawia się wcześniej nie przywoływany element oceny stanu siedlisk jakim jest martwe drewno. Wyraził zaniepokojenie czy przedstawione zapisy ochronne w PZO, które zakładają modyfikację sposobów gospodarowania są już ostatecznymi czy też będą pojawiać się dalsze obostrzenia.

Pan Dominik Wróbel

Odpowiedział, że eksperci chiropterolodzy nie wypowiedzieli się co do stanu zachowania siedlisk leśnych, a jedynie odnosili do tego czy są one właściwym siedliskiem dla nietoperzy. Wyjaśnił, że niedobór martwego drewna został określony analogicznie jak w opublikowanej

metodyce monitoringu dla grądu subatlantyckiego gdyż nie istnieje jeszcze ostateczna metodyka monitoringu grądu subkontynentalnego.

Pani Agnieszka Marcela

Zaznaczyła, że planowane działania ochronne na leśnych siedliskach przyrodniczych nie uniemożliwiają prowadzenia racjonalnej gospodarki leśnej i pozyskiwania drewna.

Pan Dominik Wróbel

Wskazał, że w wyniku przeprowadzonej inwentaryzacji areał siedlisk przyrodniczych uległ zmniejszeniu w porównaniu z wynikami inwentaryzacji LP z 2007 r.

Pani Agnieszka Marcela

Zwróciła uwagę, że proponowane zapisy działań ochronnych nieznacznie tylko zmieniają dotychczasowe gospodarowanie na terenach leśnych. Działania te mają nadrzędny cel jakim jest uzyskanie lub utrzymanie właściwego stanu ochrony.

Pan Kamil Grałek

Zapytał jakie znaczenie ma czynne generowanie martwego drewna.

Pan Dominik Wróbel

Odpowiedział, że jest to propozycja działania, możliwa do realizacji w miejscach gdzie niedobór martwego drewna jest największy.

Pan Kamil Grałek

Zwrócił uwagę, że takie działanie może mieć negatywny wpływ na stan sanitarny lasu, a także, że może wywoływać negatywny odbiór społeczny.

Pan Dominik Wróbel

Odpowiedział, że służby leśne są profesjonalnie przygotowane do przeciwdziałania zagrożeniom stanu sanitarnego lasu, a generowanie martwego drewna nie musi być obowiązkowo realizowane. Zwrócił uwagę, że plan zadań ochronnych ma być dokumentem nadrzędnym w stosunku do planu urządzania lasu, przy czym obecnie nie ma potrzeby dokonywać w PUL zmian.

Przerwa

Po przerwie, w związku z brakiem chętnych do zabrania głosu Pani Agnieszka Marcela oraz Pan Dominik Wróbel podziękowali wszystkim przybyłym za uczestnictwo w spotkaniu oraz za wspólną pracę nad projektem planu zadań ochronnych.

Po zakończeniu spotkania Zespołu Lokalnej Współpracy odbyło się spotkanie z przedstawicielami mieszkańców wsi Cieklin i Wola Cieklińska, Radą Parafialną parafii Cieklin oraz proboszczem parafii Cieklin ks. Franciszkiem Motyką.

Mieszkańcy wsi Cieklin i Wola Cieklińska wyrazili sprzeciw przeciwko poszerzeniu granic obszaru Bednarka w tych miejscowościach. Jednocześnie zadeklarowali chęć utrzymania tras migracyjnych, łączących kościół w Cieklinie z obszarem Bednarka oraz chęć ochrony nietoperzy mających schronienie letnie na strychy kościoła.

Przekazano na ręce Pani Agnieszki Marcelli pismo wyrażające ich sprzeciw, podpisane przez mieszkańców Cieklina i Woli Cieklińskiej.

Protokół sporządził Dominik Wróbel